

כ"ג תמוז ה'תשע"ט 26.7.19

מגזין מס' 537

ערב שבת פרשת מטות/מברכים חודש מנחם אב

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כספך

ה'הבטחה' שבימי הנעורים

תמליל מעובד מתוך שיעורי הרב כלב

מבואר בתורת החסידות כי מצד עבודת האדם הפנימית: כל אדם, בכל שלב בחייו, הוא גם זקן וגם צעיר בו זמנית - זקן ביחס לימים שחלפו; צעיר ביחס לימים הבאים... ואם כן, בכל זמן נתון העבודה היא 'עכשיו', כשאנו צעירים! וככל שמתגבר האדם למתוח בהווה את מייתרי קשת יגיעתו היום, כך יגביהו עוף חיצו השגיו מחר, בעתיד. וזהו שכתוב "כחיצים ביד גיבור - כן בני הנעורים".

לוח שיעורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לשוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש מנחם אב

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת מטות, מכריזים: המולד יהיה באור ליום חמישי, שעה 4:22, ו-3 חלקים. ראש חודש אב ביום שישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"
מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בענייני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

להלן הימים המיוחדים שבחודש מנחם אב, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

א' באב - יום הסתלקות אהרן הכהן.

ה' באב - יום הסתלקות האר"י ז"ל.

ט' באב - יום צום ותענית. זכר לחורבנם של שני בתי המקדש (בית ראשון ובית שני).

ט"ו באב - נוהגים בו מקצת יום טוב, זכר לארועים משמחים שאירעו ביום זה במהלך הדורות לישראל.

כ' באב - יום הסתלקות המקובל הרב החסיד לוי יצחק שניאורסון זכר צדיק לברכה, אביו של הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו.

תכנית המקדש השלישי

הקרבן, ומצד שני היתה יורדת אש מן השמים. יש כאן יסוד חשוב: האדם צריך לעשות את המוטל עליו, ואז מוסיף הקב"ה את השלימות העליונה מן השמים. בבית המקדש השלישי יגיע השילוב הזה לשיא שלימותו, עד שיתבטא גם בעצם בניינו של הבית.

העולם הזדכך

דבר זה נעוץ במהותו של הבית השלישי ובייחודו לעומת שני בתי המקדש שקדמו לו. בבית המקדש הראשון היה יתרון גדול, בקדושה שיורדת מלמעלה, אולם העולם עצמו טרם היה כלי מוכן לגילויים כה נעלים. בבית המקדש השני היה מצב הפוך: היתה הזדככות גדולה מלמטה, שכן בוניו היו בדרגת בעלי תשובה, אולם הקדושה שהאירה בו לא הייתה בדרגה כה גבוהה (ולכן חסרו בו חמשת הדברים שמבטאים את גילוי הקדושה). ייחודו של בית המקדש השלישי הוא, שבו תתמזג השלימות של שני הצדדים – גם הקדושה שבאה מלמעלה וגם ההזדככות של העולם התחתון.

בית המקדש השלישי ייבנה לאחר תקופת הגלות הארוכה והקשה, שבה עבר העולם תהליך עמוק של זיכוך פנימי. במשך שנות הגלות נבחנו ונצרפו כל רבדיה של המציאות, עד התחתונים ביותר. דורות של יהודים קידשו וזיככו את העולם כולו והכשירו אותו להיות כלי לגילויי הקדושה העליונים ביותר. עתה יכול להתרחש השילוב המלא בין שלימות הזיכוך שבא מלמטה לבין שלימות הגילוי האלוקי שבא מלמעלה.

דבר זה יתבטא בבניין המשולב של בית המקדש השלישי.

מצד אחד הוא ייבנה בידי אדם, כחלק ממצות "ועשו לי מקדש", ומצד שני הוא ירד באש מלמעלה. מצד אחד הוא ייבנה על פי מתכונת בית המקדש השני, ומצד שני ישתלבו בו מלמעלה הדברים ה"סתומים" שמפורטים ביחזקאל. בכך מתבטאת השלימות המשולבת של הבית השלישי, שייבנה במהרה בימינו.

בספר יחזקאל מופיע תיאור מדוקדק של בית המקדש, שלדברי המפרשים, זהו בית המקדש השלישי. שם (בפרקים מ-מג) מפורטת נבואה, שבה גילה הקב"ה את "צורת הבית ותכונתו ומוצאיו ומובאיו וכל צורותיו". הבית המתואר שם שונה מבית המקדש הראשון והשני, אולם בלתי אפשרי לתרגם את הדברים לתכנית אדריכלית מעשית, שכן דברים רבים אינם מובנים, והמפרשים מגדירים אותם "סתומים". הרמב"ם (הלכות בית הבחירה פרק א, הלכה ד) אומר: "בניין העתיד להיבנות, אף על פי שהוא כתוב ביחזקאל, אינו מפורש ומבואר".

במקביל עומדת לפנינו מסכת מידות, שבה מפורטות מידותיו של בית המקדש השני. הרמב"ם, בפירוש המשניות, אומר, שכאשר יגיע הזמן לבנות את בית המקדש השלישי, הוא ייבנה על בסיס המידות שבמסכת זו. אלא שאז "יזכנו הא-ל יתברך ויגלה עינינו להבין הסתום ביחזקאל... שעל ידי הסיפור הזה של בית שני, אנו יכולים לדרוש ולהבין בבניינא דיחזקאל" (לשון ה'תוספות יום טוב' בהקדמתו למסכת מידות).

מעשי אדם ומעשי שמים

הסבר הענין קשור בסתירה הידועה שמופיעה בדברי חז"ל בשאלה, מי יבנה את בית המקדש השלישי. בכמה מקומות נאמר שירד מן השמים, ובמקומות אחרים נאמר שייבנה בידי אדם (המלך המשיח). אחד ההסברים לכך הוא, שבבניין בית המקדש השלישי יהיה שילוב של מעשי אדם ומעשי שמים: תחילת בניינו תהיה על ידי אדם, ולתוך הבניין הזה ירדו דברים מן השמים.

כך יתבצע גם השילוב בין תיאור המקדש במסכת מידות לבין תיאורו בספר יחזקאל: הבניין שייעשה בידי אדם יהיה על פי מסכת מידות, ולתוך הבניין הזה ירדו אותם חלקים "סתומים" שמתוארים ביחזקאל.

שילוב דומה היה קיים בבית המקדש בענין הקרבנות. מצד אחד נצטוו הכהנים להביא אש לצורך הקרבת

הסיפור השבועי

גדלות וגלות

"ליבר, אוכל!", אמר ההלך שניצב על מפתן הדלת. הוא היה לבוש קרעים, שעריו מגודל וסתור, וריח פיו העיד על שתייה מרובה. גופו הכבד התנוודד בחוסר שליטה בפתח הבית המצוחצח, ומפיו יצאו שתי מילים בלבד: "ליבר, אוכל!".

מן העבר השני של הדלת ניצב רבי ליבר מברדיצ'ב, לבוש בבגדי השבת ועל פניו נהרה של קדושה. הוא כבר עמד לצאת לקבל את פני שבת המלכה.

במהרה התעשת. "בשמחה", השיב, והחל להגיש לאורחו את מיטב מאכלי השבת, בתוספת כוס משקה חריף. "אנא אכול בזריזות והצטרף אליי לקבלת שבת", דחק באורחו. האיש טמן את פניו בצלחת ולא הגיב. בתוך רגעים אחדים אכל את כל תכולת הצלחת ובלגימה אחת הערה את המשקה אל גרונו.

"עוד אוכל!", קרא, "אני רעב!".

רבי ליבר לא התמהמה. "עוד חלה!", גיהק האורח בגסות. "עוד דגים!". כשכילה הכול דרש פשטידה ובשר וקינחו. את המזון בלע ברעבתנות גדולה. רבי ליבר הביט משתומם ביכולת הקיבול של האיש. כמויות מזון עצומות, שנועדו לסועדים רבים, נעלמו בפיו כבאורח פלא.

ובכל זאת לא זז שריר בפניו של המארח, והארשת המאירה הוסיפה לנוח על פניו. "נלך להתפלל?", פנה אל אורחו. זה הניף את זרועותיו לצדדים. "אני עייף!", רטן.

"אם כן, אדאג לך למיטה", השיב רבי ליבר במתינות. מיטות חדרי האורחים, שרבי ליבר טיפח כחלק מהכנסת האורחים המופלגת שלו, לא מצאו חן בעיני האורח. הוא התעקש לבדוק את יצועו של רבי ליבר עצמו.

פיו של המארח נפער בתדהמה. גם לטוב לבו יש גבול. אבל גם אז נשך שפתיים ונתן את הסכמתו. האורח השתרע על מיטתו של רבי ליבר בבגדיו המטונפים ובנעליו מכוסות הבוץ, ובתוך רגע עלו נחירותיו בחלל הבית.

התפילה הסתיימה. רבי ליבר שב לביתו, ואז התברר שלא נותר מזון לסעודה בעבור בני הבית. הוא פנה אל השכנים, לבקש מהם מעט דגים ובשר, לקיום מצוות עונג שבת. בתוך כך התעורר האורח מתרדמתו, הצטרף לסעודה ובלע כל מה שהיה על השולחן. הוא לא חדל מלהאביס את עצמו, עד שהקיא על רצפת הבית.

השכם בבוקר הקיץ רבי ליבר לקול הקריאה: "אוכל, רבי ליבר, אוכל!". עוד קודם תפילת שחרית חוסלו עתודות המזון שנשמרו לסעודה השלישית, ורבי ליבר, ששימש רב בית הכנסת, נאלץ לבקש מהקהל לשלוח לביתו פשטידות ומשקה "בעבור אורח הגון שמתארח בביתי".

האיש הוסיף להציק לרבי ליבר ולבני הבית עד מוצאי השבת, ואולם רבי ליבר לא הראה רמז של קוצר רוח. הוא הראה לאורחו פנים יפות והיה קשוב לכל גחמותיו. במוצאי השבת נתגלה אליהו הנביא לרבי ליבר ואמר לו: "אני הייתי האורח שלך בשבת. נשלחתי אליך משמים, להעמידך בניסיון", אמר. "וזאת לאחר שהתבטאת באוזני ילדיך כי בעלותך השמימה לא תתבייש בהכנסת האורחים שלך אפילו לפני אברהם אבינו".

אליהו הוסיף ואמר לו: "מכיון שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, נגזרה עליך מיתה. אלא שאני עמדתי לימינך, והצלחתי להתננות את גזר הדין במבחן אחרון. למזלך, עמדת בו. גזר הדין הומר לשנת גלות.

עליך להתחפש לעני ולחזר על הפתחים. אסור לך לישון במקום אחד יותר מלילה אחד".

עם שחר יצא רבי ליבר לגלותו. הוא נדד בין עיירות וכפרים, וסבל ביזיונות רבים, אך קיבל הכול באהבה. ערב שבת אחת הגיע לעיר ברודי, ושם נשלח להתארח בביתו של שומר בית העלמין. הלה לא היה בביתו. רעייתו קיבלה את פני האורח, והורתה לו לבקע עצים לצורך השבת.

מכיון שלא הורגל במלאכה זו, ניתזה חתיכת עץ מתחת הגרזן וניפצה את זגוגית החלון. בעלת הבית החלה לגדף אותו בזעם וגירשה אותו החוצה, עד שהציע לשלם את דמי תיקון השימשה, ואז נרגעה מעט.

לאחר מכן התנדב לבשל את הדגים לכבוד שבת. האשה שפתה קדירה בחצר, ושוב אירעה לו תקלה, הקדירה התהפכה והדגים נפלו על העפר. האשה שטפה את הדגים, אך בסעודת השבת החל הבעל לצעוק כי יש אבנים וחול בדגים. האשה הצביעה על האורח, ועכשיו גם הבעל הצטרף למסכת ההשפלות. בקושי הצליח רבי ליבר לעצום עין בלילה.

בבית הכנסת הצטנף רבי ליבר מאחורי התנור, והתרכז בתפילה בכוונה גדולה ובשיברון לב. פתאום ראה מולי את רב בית הכנסת, רבי אפרים המגיד, בנו של ה'חכם צבי'. זה אמר לו: "שמעתי הלילה כרוז בשמים, שרבי ליבר מברדיצ'ב שובת בעירנו. אני גוזר עליך לשבת בכותל המזרח!".

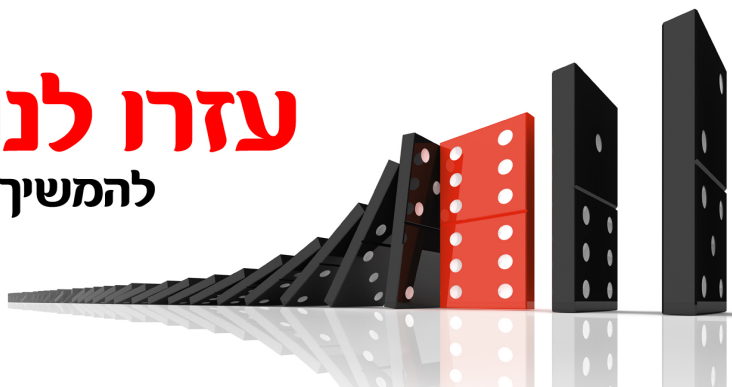
פניו של רבי ליבר נתכרכמו על דבר חשיפת זהותו, אך הוא נאלץ לציית להוראת הרב, ואף הוזמן לעליית 'שלישי'. לאחר התפילה סעד על שולחנו של רבי אפרים, וזה אמר לו: "הודיעו לי מן השמים כי הצער שהיה מנת חלקך אתמול בלילה עולה לשנת גלות שלימה. עליך לשוב לביתך ולמעמדך ולהנהיג את הציבור, אלא שמעתה והלאה היזהר והישמר בדברך".

זמן רב ישבו שני הצדיקים בצוותא ושחו בדברי תורה עמוקים. לאחר מכן נפרדו לשלום. רבי ליבר חזר לברדיצ'ב ובלבו ידיעה כי תשובתו נתקבלה והוא נתרצה לפני המקום.

(על-פי 'זכיות יוסף')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד')

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב – 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה – 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת מטות

התחייבות בלשון נדר או שבועה

ראשי המטות מכונסים ע"י משה רבנו, והוא מלמד את דיני הנדר והשבועה על מנת שיעבירו לידיעת כל בני ישראל.

דינים אלה שורשם בכתוב "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה". אדם שקיבל על עצמו ענין כלשהו בלשון נדר או שבועה, הרי מחוייב הוא לקיים את התחייבותו, שאם לא כן חילל בזה מוצא פיו.

נערה הנודרת, בו ביום מבטל אביה את נדרה. ובאם לא ביטל אביה את נדרה, חייבת היא לקיימו. נדרה אשה נשואה, ייפר או יקיים בעלה את נדרה. אשה אלמנה או גרושה, אין לאיש סמכות להפר או לקיים נדרה.

נקמת ה' במדיינים

כזכור, בפרשה הקודמת פרשת פינחס, הוגדרו המדיינים אויבי קדושת ישראל. ובפרשתנו, ה' מצוה את משה כי ינקום קודם מותו במדיינים.

משה רבנו מגייס שניים עשר אלף חיילים – אלף אנשי צבא מכל שבט ושבט משניים עשר השבטים. בראש שניים עשר אלף החיילים עומד פינחס בן אלעזר הכהן, אשר נוטל עמו אל המלחמה את ארון הברית ואת ציץ הקודש של הכהן הגדול ואת חצוצרות התרועה.

צבא ישראל מנצח במלחמה והורג את כל הזכרים, בהם חמשת מלכי מדין ובלעם נביאם הרשע. ערי מדין

נשרפות כליל באש, והנשים והילדים וכל רכוש המדיינים נלקחים שלל ע"י הלוחמים ומובאים אל מחנה ישראל.

כעסו של משה ודיני טהרת הלוחמים והכלים

אנשי חיל צבא המלחמה משאירים בחיים את בנות מדין (אשר החטיאו את בני ישראל) והדבר מכעיס את משה ואלעזר. על כן מצוה משה להרוג את כל הנשים המדייניות הבוגרות ואת כל הילדים ממין זכר. הלוחמים שנטמאו בבואם במגע עם המתים ימתינו מחוץ למחנה, שם יהיה עליהם להיטהר ביום השלישי והשביעי טרם כניסתם למחנה.

עתה מפרט אלעזר הכהן את הדינים שקיבל ממשה בנוגע לטהרת הכלים: כלים שנטמאו בטומאת מת יש לנקותם היטב ולטהרם, וכן להסיר ולטהר את הבלוע בדפנותיהם. הכלים ששימושם באש – טהרתם על ידי ליבונם באש, והכלים ששימושם בצונן – טהרתם על ידי טבילתם במים קרים.

חלוקת השלל, הפרשת התרומות ומתן התכשיטים

הקב"ה מצוה את משה להעריך את כמות השלל המדייני וקובע את דרך חלוקתו: מחציתו ללוחמים, ומחציתו לכל העם. על הלוחמים להפריש מחלקם אחד מחמש מאות (0.2 אחוז) עבור הכהנים, ועל העם להפריש מחלקו אחד מחמישים (2 אחוז) עבור הלויים.

התורה מפרטת את פריטי השלל, מניינם וכן את החלק שהופרש לכהנים וללויים.

מיד מבהירים בני גד וראובן למשה כי אין מבוקשם דומה כלל לחטא המרגלים חלילה. וכראיה מכריזים הם כי מוכנים הם לצאת חלוצים לפני מחנה ישראל למסע כיבוש של ארץ ישראל המערבית.

משה חש בכנות דבריהם ומציב בפניהם תנאי: ארץ ישראל המזרחית אכן תהיה להם לנחלה, אך יהיה זה רק לאחר שיעברו את הירדן וילחמו שכם אחד עם אחיהם. משה מוסר את הדברים לידיעת תלמידו יהושע בן נון אשר ינהיג את העם אחרי מותו אלי כיבוש הארץ המובטחת וחלוקתה לנחלות.

בני השבטים גד, ראובן וחצי שבט מנשה, אותם מצרף בינתיים משה אליהם, מקימים בהנחיית משה ערים בארץ ישראל המזרחית ומושיבין בהן את נשיהם, ילדיהם וצאנם. ובהתאם להתחייבותם, יוצאים הם עם כלל ישראל לחציית נהר הירדן לקראת מלחמת כיבוש הארץ.

בתום החלוקה, ניגשים ראשי הצבא אל משה ומביעים את רצונם לתרום לה' את הכלים ותכשיטי הכסף והזהב שבזזו - ביטוי ואות לרגשי תודתם לה' על שיבת הלוחמים אל המחנה מן המלחמה בשלום ללא נפגעים. משה ואלעזר מביאים את תרומתם לאוהל מועד למשמרת, זיכרון לסיפור הנס ולתרומת הלוחמים.

נחלת גד, ראובן וחצי המנשה

בני השבטים גד וראובן פונים למשה ומבקשים לנחול נחלתם ממזרח לירדן, מקום עתיר מרעה לצאנם הרב. משה חושש כי בכך מבקשים הם לפטור עצמם מלהשתתף עם אחיהם במלחמות כיבוש הארץ והסדרת הנחלות. על כן הוא חוזר ומזכיר בפניהם את סיפור עונשם הקשה של המרגלים שהניאו את לב העם מלהיכנס לארץ.

The screenshot shows the homepage of the Tanya Aor website. At the top, there is a navigation bar with links in Hebrew. Below it is a large video player displaying a Torah video. To the right of the video player is a sidebar with a calendar for the month of Tishrei 2017, a QR code, and a list of recent uploads. The main content area below the video player features a grid of video thumbnails, each with a title and a brief description. The website is designed with a clean, professional layout, using a color scheme of white, blue, and red.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר האשודרג
Www.tanyaor.com

תופעה מופלאה: מספרים עגולים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"כאשר ציוה ה' את משה" (במדבר לא, לא)

בפרשת השבוע מתארת התורה את ניצחונם של בני ישראל במלחמת מדיין ואת הציווי המיוחד של הקב"ה בדבר שלל המלחמה: למנות את כל השבי והשלל ולחלקו לשניים – מחציתו לאנשי הצבא ומחציתו לשאר העדה; ואחר כך להרים מכל מחצית מכס לה' – מחלק אנשי המלחמה להפריש 1 מ-500 – מכל מין ומין, ולתיתו לכהנים, ומחלק בני ישראל – 1 מ-50 – מכל סוג, ולמסרו ללוויים.

בסיום הציווי מספרת התורה: "ויעש משה ואלעזר הכהן כאשר ציווה ה' את משה". לכאורה די בכך. אך לא, בהמשך הפרשה הולכת התורה ומפרטת בדייקנות את הסכום של כל מין מהשלל כולו, ולאחר מכן בא פירוט נפרד של מחצית כל מין השייך לאנשי המלחמה והמחצית של בני ישראל, ופירוט מדויק של המכס שהרימו לה! כל זאת, לשם מה?

לא מת אחד

הרמב"ן מסביר, שבכל מבקשת התורה לגלות, כי מאז החלו למנות את המלקוח ועד שחצוהו והפרישו ממנו את המכס – פעולה שגזלה זמן רב – לא מת ולו בעל חיים אחד מכל השבי העצום (לו מת אחד, כבר לא היו החצאים שווים).

אבל אינו מובן: הרי הקב"ה אינו עושה ניסים לחינם, ולמען איזו מטרה עשה נס זה?

היכן השארית?

הביאור בזה: בציווי על השלל חסרה היתה לכאורה

הנחיה מה לעשות בשאריות השונות. מה היו עושים, למשל, אילו היו נשארים 73 ראשי צאן; איך היו מפרישים מהם "אחד אחוז מן החמישים"? למה התורה לא נדרשה לאפשרות זו?

ולכן מפרט הפסוק, שלא היתה שארית! מספרי השלל התחלקו במדויק לחצי ולקבוצות של 500 ו-50. כשאנו רואים את פירוט השלל, אנו מגלים עובדה מופלאה זו, שאינה שכיחה כלל. זהו ההסבר לכך שהתורה מצאה לנכון לפרט את צורת חלוקת השלל, כדי להדגיש שהמספרים התחלקו בדיוק כפי ציווי ה'.

כל זה מסביר למה פירטה התורה את המספרים בעת החלוקה – כדי לגלות תופעה מופלאה זו, שבזכותה יכלו בני ישראל לקיים את הציווי "ממחציתם תיקחו" ואת יתר הציוויים בצורה השלמה ביותר.

אין הפרעה

כשאנו מהרהרים בדבר אנו רואים, עד כמה היה כאן מן המופלא. הרי ברור, שכדי שיוכלו בני ישראל לקחת ממדיין את השלל במספרים כה עגולים, התערבה כאן יד ההשגחה הרבה קודם המלחמה עצמה. וכל זה למטרה אחת – כדי שבני ישראל יוכלו לקיים מצוה בשלימותה.

דבר זה מלמדנו, שעוד לפני קיום כל מצוה כבר מכשיר בעבורה הקב"ה את הקרקע, ומונע מראש כל מניעה ועיכוב. לכן אין להירתע משום הפרעה בדרך לקיום המצוות. יש לבטוח בה', שסידר ויסדר הכול מראש, למען נוכל לקיימן כראוי – ובמלוא השלימות.

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך י"ג)

ההפרעות מחשלות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הרי מצד שני הוא עדיין ענף רך וחלש, ואילו 'מטה' הוא מקל חזק ונוקשה. משמעות הדברים היא, שכאשר הענף מחובר לאילן, הוא עדיין חלש ורך. דוקא על ידי ההתנתקות לכאורה, הוא מגיע לחוזק הגדול לאי ערוך מכפי שהיה לו קודם לכן.

זו בעצם המשמעות של ירידת הנשמה לעולם הזה. דוקא על ידי הירידה וההתרחקות לכאורה מהמקור האלוקי, מגלה הנשמה כוחות גדולים וחזקים יותר. שהיו חבויים בתוכה, ומגיעה לדרגה עליונה יותר. הקשיים של העולם הזה ופיתויי היצר הרע, מעוררים בסופו של דבר את ה'מטה' שבנשמה, את התקיפות והנחישות להישאר קשורים בקב"ה למרות כל הקשיים, ואז מגיעה הנשמה לקשר עמוק לאין ערוך עם הקב"ה.

תכלית החורבן

חלוקה זו בין 'שבט' ל'מטה' קיימת גם כאן למטה. בזמן שבית המקדש היה קיים והקדושה האלוקית האירה בגלוי – היה זה מצב של 'שבט'. אולם לאחר החורבן, כשעם ישראל הוטל לגלות קשה, שבה שורר חושך כפול ומכופל, דומה העם ל'מטה'. בתקופה זו עליו לחשוף כוחות פנימיים של עמידה תקיפה כדי לעמוד מול המכשולים והניסיונות של תקופת הגלות. רמז לכך ניתן לראות בעובדה שפרשת מטות נקראת בימי 'בין המצרים'. בכך באה לידי ביטוי המהות הפנימית והאמיתית של הגלות והחורבן – לגלות את ה'מטה' שבנשמה ולהגיע לגילוי המלא של כבוד ה' בגאולה האמיתית והשלימה.

"וידבר משה אל ראשי המטות" (במדבר ל"ב)

שבטי ישראל מכונים בתורה בשני שמות: 'שבטים' ו'מטות' (כמו בפרשתנו, הנפתחת במילים: "וידבר משה אל ראשי המטות"). 'שבט' ו'מטה', במשמעותם הפשוטה, הם ענפי אילן, אלא ש'שבט' הוא ענף רך, המחובר עדיין לאילן, ואילו 'מטה' הוא מקל חזק וקשה, העשוי מענף שכבר נכרת.

השמות הללו מבטאים שני מצבים בעם ישראל: ה'אילן' שממנו נלקחו נשמות ישראל, הוא מקורן האלוקי – הקב"ה. כאשר הקשר בין הנשמות לקב"ה הוא גלוי ומודע – הן נקראות 'שבטים', אולם כאשר הקשר הזה מוסתר וחבוי, ובמבט חיצוני הוא לא נראה – נקראים בני ישראל 'מטות'.

לאחר הירידה

כללית, המצב הראשון ('שבט') מתייחס לנשמה כפי שהיתה קודם ירידתה לעולם הזה, קודם התלבשותה בגוף גשמי. היא עמדה אז בעולם רוחני נאצל, שרויה בדבקות מוחלטת עם הקב"ה – כשבט המחובר לאילן. אך לאחר שהנשמה ירדה לעולם הזה ונתלבשה בגוף גשמי וחומרי, אזי היא בבחינת 'מטה'. במצבה זה אין היא מרגישה עוד אותה מוחשיות גלויה של הקשר עם המקור האלוקי, עם הקב"ה. יכולה אפילו להיות הרגשה של התנתקות חלילה. הגוף הגשמי והיצרים החומריים נלחמים נגד הנשמה ומקשים על הקשר בינה לבין הקב"ה. על כן היא דומה למטה שנכרת מהעץ.

תקיפות ונחישות

אולם אף על פי ש'שבט' הוא מקל המחובר לאילן,

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך י"ח)

חסידות על הפרשה מטות

התוקף להתנזר גם מן המותר וידבר משה אל ראשי המטות (ל,ב)

מדוע נקט הכתוב "מטות" ולא "שבטים"?

'מטה' הוא ענף קשה וחזק, שנפרד מן האילן, ואילו 'שבט' הוא ענף המחובר עדיין לאילן, שהוא רך. לענין נדרים דרושה בחינת "מטות" דוקא, שכן הנודר נדר מקדש את עצמו במותר לו ומתנזר גם מדברים המותרים, ועבודה זו דורשת תקיפות ונחישות.

(אור התורה' במדבר עמ' אש'א)

כל הורג נפש וכל נוגע בחלל תתחטאו (לא,יט)

הכלי מטמא אדם בחיבורי המת כאילו נוגע
במת עצמו (רש"י)

אף בנוגע לטהרה וקדושה כך: מי שדבק בתלמידי חכמים "מעלה עליו הכתוב כאילו נדבק בשכינה ממש" (כתובות קי"א). ומרובה מידה טובה ממידת פורענות, שכן אין אדם נטמא מהמת אלא בנגיעה ישירה (דהיינו נגיעה בחרב ["חיבורי המת"]) ולא 'נגיעה' באמצעות חץ; ואילו בצד הקדושה די גם בדבקות 'רחוקה'

בתלמידי חכמים, כמאמר רז"ל (כתובות שם) "כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה פרקמטיא לתלמיד חכם והמהנה תלמיד חכם מנכסיו כאילו מידבק בשכינה".

(לקוטי שיחות' כרך כ"ח, עמ' 200)

ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד (לב,א)

מובא בספרים שהשבטים האלה חיבבו את המן ולא אכלו מאכלים אחרים, ובגלל שלא שחטו את צאנם היה להם מקנה רב. הן חיבת המן הן העדפת עבר הירדן נבעו מאותה נקודה - שאיפת בני ראובן ובני גד להתרחק מהעולם.

המן היה לחם מן השמים ולא תוצר של חרישה וזריעה; גם עבר הירדן היה "מקום מקנה", מנותק משאון העיר ומענייני המעשה.

(לקוטי שיחות' כרך ט', עמ' 18)

מיליוני צפיות – באתר, ביוטיוב
ובפייסבוק - בקרו אותנו:

www.tanyaor.com

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

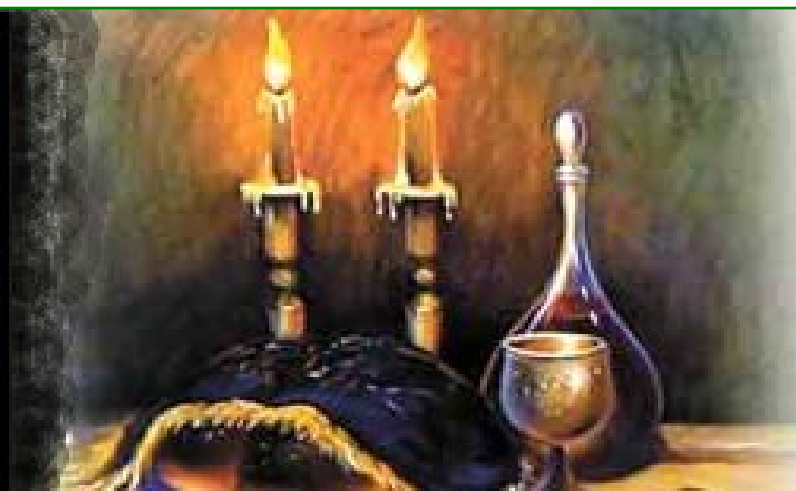
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	כניסת השבת	עיר (שעון קיץ)
20:20	19:05	י-ם
20:23	19:20	ת"א
20:24	19:13	חיפה
20:21	19:21	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון